

GENUL EPITRIX FOUDRAS(CHRYSOMELIDAE, COLEOPTERA) IN ROMANIA**GENUS EPITRIX FOUDRAS(CHRYSOMELIDAE, COLEOPTERA) IN ROMANIA**

AURELIAN LEONARDO ILIE

Abstract*This genus is represented in Romanian fauna by 3 species and 4 chromatic varieties.**In this work we are presented general and national distribution, some ecological and biological notes and the key to species.***Key words:** *Epitrix, Chrysomelidae, Romania***Cuvinte cheie:** *Epitrix, Chrysomelidae, Romania***INTRODUCERE**

Acest gen aparține subfamiliei Alticinae și grupează specii pubescente care trăiesc în habitate terestre. Plantele gazdă aparțin familiei Solanacee. Larvele se dezvoltă pe rădăcini în timp ce adulții se hrănesc cu frunze, producând binecunoscutele "ciururi" ale acestora. Aceste specii nu prezintă importanță economică, nefiind dăunători ai culturilor agricole sau silvicole.

MATERIAL ȘI METODE

Lucrarea cuprinde date provenite din colectările personale, colecțiile unor muzee și din literatura de specialitate.

Sistematica și nomenclatura se bazează pe lucrarea autorilor KIPPEMBERG, DOBERL (1994), iar răspândirea speciilor în regiunea paleartică este bazată pe lucrarea lui WINKLER (1927-1932).

Speciile sunt publicate în ordine alfabetică, iar în paranteze sunt autorii care au menționat speciile și anul de publicare.

De asemenea am elaborat o cheie de determinare a speciilor și varietăților cromatice.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În urma cercetărilor la nivel național s-au identificat următoarele specii:

Genul **Epitrix** FOUDRAS, 1859

Epitrix abellei (BAUDUER, 1874)

Răspândire generală: Egipt, Asia Mică, Asia Centrală.

Distribuția în România: România (CSIKI, HEIKERTINGER, 1940 din GRUEV B. et colab. 1993.). Este singura mențiune pentru teritoriul național, fără a preciza vreo localitate de identificare a speciei. Consider prezența speciei în fauna României exclusă, bazată pe o determinare eronată, necesitând confirmări.

Precizez că această specie nu este menționată în nici o monografie faunistică europeană.

Epitrix atrope (FOUDRAS, 1860)

Răspândire generală: Europa (până în nordul Germaniei), Asia Mică, Algeria.

Distribuția în România: Dâmbu Rotund (MARCUS, 1961) – forma tipică și ab. *nigritula* WSE; Rădăuți (MARCUS 1928a) – forma tipică și ab. *nigritula* WSE, ab. *quadriculata* WSE, ab. *suturata* HKTR; Timișoara (MARCUS, 1928a); Băile Herculane, Oravița (KUTHY, 1900); M-ții Brașovului (CSIKI, 1914); Brașov, Sucevița, București (PETRI, 1912, PANIN, 1940); Oravița (FRIDVALDSZKY, 1877 din GRUEV B. et al., 1993); M-ții Parâng, Tășnad valea Izvorul, Retișoara, Oravița, Băile Herculane (muzeul Budapesta); M-ții Brașovului (PETRI, 1926) - ab. *quadrimaculata* WSE; Moara Domnească, Fundulea (PAȘOL et al., 1986); Caraula (Ilie, 2001) - ab. *quadrimaculata* WSE; Craiova, Tinca (ILIE, 2002) – formă tipică și ab. *quadrimaculata* WSE.

Date biologice și ecologice: plantele gazdă aparțin genurilor *Atropa* L., *Hyoscyamus* L., *Lycium* L. Specie xeromezofilă – mezofilă, prezentă din zona de stepă până în etajul bradului.

Relativ frecventă în fauna României.

Epitrix intermedia (FOUDRAS, 1860)

Răspândire generală: Europa (exceptând partea nordică), Caucaz Asia Mică.

Distribuția în România: România (CSIKI, 1940; HEIKERTINGER 1948-1950, din GRUEV B. et al., 1993).

Date biologice și ecologice: plantele gazdă sunt *Solanum dulcamara* L. și *S. nigrum* L.

Specie rară în România, mezofilă – higrofilă, prezentă până în etajul fagului.

Epitrix pubescens (KOCH, 1803)

Răspândire generală: Europa, Caucaz, Asia Mică, Siberia.

Distribuția în România: Harghita (ROZNER, 1997); Deva, Săliștioara (SZEL et. al., 1995); Comana, Bucovina (FLECK 1904); Giurgiu (FLECK, 1904) – ab. *ferruginea* Wse; Cloșani, Timișoara (MARCU, 1928a); Hodod (ZILAH KISS, 1905, din GRUEV B. et al., 1993.); Sibiu, Reghin, Sighișoara, Greci, Racoș, Bistrița (Bielz, 1887; MONTANDON, 1908; PETRI, 1912 din GRUEV B. et al., 1993.); Văliug, Hunedoara, Tei, Tășnad (muzeul Budapesta - GRUEV B. et al., 1993.); Caraula (ILIE, 2002).

Date biografice și ecologice: plantele gazdă aparțin genurilor *Solanum* L., *Lycium* L., *Hyoscyamus* L. Specie comună, xeromezofilă – mezofilă, prezentă până în etajul bradului.

Din analiza celor prezentate se remarcă existența a 2 specii relativ frecvente la nivel național: *Epitrix atropae*, *E. pubescens* în timp ce *E. intermedia* poate fi considerată rară.

Cheie de determinare a speciilor (original):

1. Partea apicală a elitrelor cu colorație deschisă, galbenă sau maronie, șirul de puncte de lângă sutură ajunge până la sfertul apical al elitrelor..... 2
 - Partea apicală a elitrelor neagră; șirul de puncte de lângă sutură scurt 3
2. Pronotul negru..... *atropae* FOU DRAS

Varietăți cromatice:

 1. Elitrele complet negre..... ab. *nigritula* WEISE
 2. Atât partea apicală elitrală cât și tuberculii umerali prezintă câte o pată galbenă ab. *quadrimaculata* WEISE
 3. Elitrele complet galbene, sutura și marginile laterale negre..... ab. *suturata* HEIKERTINGER
 - Pronotul gălbui sau maroniu 3
3. Marginea laterală a pronotului la porii setigeri anteriori nu este dentiformă..... *pubescens* KOCH

Varietăți cromatice:

 1. Elitre roșcat-brune, sutura și marginile laterale negre ab. *ferruginea* WEISE
 2. Marginea laterală a pronotului la porii setigeri anteriori dentiformă *intermedia* FOU DRAS

BIBLIOGRAFIE

- FLECK ED. 1904. *Die Coleopteren Rumanies*. Bul. Soc. Șt. București **13**(3-4): 308-346.
- GRUEV B. et colab. 1993. *Geographical distribution of Alticinae (Coleoptera, Chrysomelidae) in Romania*. Ann. Hist – Nat. Mus. Nat. Hung. Budapesta: 75 – 132.
- ILIE A.L. 2002. *Studiul taxonomic, biologic și ecologic al crisomelidelor (Coleoptera, Chrysomelidae) din Oltenia*. Teză de doctorat. Univ. Al. I. Cuza Iași.
- KIPPEMBERG H., DOBERL M. 1994. *Familie Chrysomelidae*. In: Lohse G.D., Lucht W. H. – *Die Kafer Mitteleuropas*. Supplement band. Goeze & Evers. Krefeld, **3**: 17-141.
- MARCU O. 1928a. *Beitrage zur Coleopteren fauna der Bucovina*. Bull. Sci. Ec. Pol. Timișoara: 4-11.
- MARCU O. 1928b. *Contribuțiuni la cunoașterea coleopterelor Olteniei*. Arhivele Olteniei. Anul 7. Craiova. 39-40: 481-484.
- MARCU O. 1961. *Noi contribuții la cunoașterea coleopterelor din Transilvania*. Studia Univ. Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca. 2: 147.
- PAȘOL P. et colab. 1988. *Contribuții la cunoașterea coleopterelor dăunătoare (Coleoptera) la unele plante medicinale*. A IV-a Conf. Naț. Entom. Cluj-Napoca: 127-136.
- PETRI K. 1926. *Erganzungen und Berichtigungen zur Kaferfauna Siebenburgens 1912 Werh*. Mitt. Sieb. Ver. Naturwiss. Sibiu: 165-206.
- ROZNER I. 1996. *An updated list of the Chrysomelidae of Hungary and the adjoining parts of the Carpathian basin (Coleoptera)*. Folia Entomologica Hungarica. Budapest. **57**: 243-260.
- SZEL G. et colab. 1994. *Contribuții la cunoașterea Coleopterelor din Transilvania (România) pe baza colectărilor din ultimii ani*. Muz. Naț. Secuiesc. St. Gheorghe: 73-91.
- WINKLER A. 1927-1932. *Catalogus Coleopterorum Regionis Palearcticae*. Wien: 1249-1965.

Aurelian Leonardo Ilie - Str. El. Teodorini, nr. 18, Craiova
RO-200 196, România
aurelian_ilie@yahoo.fr